

พระมหาเจมมานันท์ ปียลีโล 2554: การศึกษาเปรียบเทียบแนวการปฏิบัติกรรมฐาน
ของหลวงพ่อเทียน จิตตสุโขกับพระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (ปรัชญาและศาสนา) สาขาปรัชญาและศาสนา อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเวศ อินทองปาน, Ph.D. 166 หน้า

การศึกษาเปรียบเทียบแนวการปฏิบัติกรรมฐานของหลวงพ่อเทียน จิตตสุโขกับ
พระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก มีจุดประสงค์เพื่อที่จะได้รู้ถึงหลักคำสอน วิธีการปฏิบัติและ
หลักการปฏิบัติในพระไตรปิฎกที่ท่านทั้งสองนำมาใช้

ผลจากการวิจัยพบว่า ในความแตกต่างในวิธีการปฏิบัติหลวงพ่อเทียน จิตตสุโข ใช้สติ
ระลึกรู้ในปัจจุบันในอิริยาบถใหญ่น้อย รู้เท่าทันความคิดโดยใช้วิปัสสนานำหน้าสมถะ ส่วนพระ
อาจารย์มิตซูโอะ คเวสโกใช้วิธีการปฏิบัติด้วยอานาปานสติ ใช้สติกำหนดที่ลมหายใจเข้าออกและ
ใช้สติให้อยู่ในปัจจุบันในอิริยาบถใหญ่น้อย โดยใช้สมถะนำหน้าวิปัสสนา ในการตรวจสอบ
อารมณ์ในขณะที่ปฏิบัตินั้นหลวงพ่อเทียน จิตตสุโขจะใช้วิธีการสอบอารมณ์และให้คำแนะนำ
อย่างใกล้ชิดส่วนพระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก ไม่ได้มุ่งเน้นที่การสอบอารมณ์เพียงแต่เน้นวิธีการ
ปฏิบัติแล้วให้ลงมือปฏิบัติเมื่อมีปัญหาจึงให้คำแนะนำและแก้ปัญหาให้ในความเหมือนกันหลวง
พ่อเทียน จิตตสุโขและพระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก ได้อธิบายถึงจิตเดิมแท้เป็นสภาพที่บริสุทธิ์
สุคต่องแต่ต้องเศร้าหมองไปเพราะกิเลสเหมือนกัน ทั้งในการสอนก็ได้มุ่งเน้นให้ได้ผลแห่ง
การปฏิบัติในชาตินี้ไม่ต้องรอถึงชาติหน้า และมุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติลงมือปฏิบัติด้วยตัวเองเป็นหลัก

เมื่อกล่าวโดยสรุป หลวงพ่อเทียน จิตตสุโข และพระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก ได้ใช้
หลักการและวิธีการปฏิบัติได้สอดคล้องกันเป็นส่วนมาก ถึงแม้จะมีข้อแตกต่างกันบ้างในบาง
ประเด็น แต่โดยจุดมุ่งหมายหลักก็ล้วนเป็นไปเพื่อความพ้นทุกข์ ซึ่งก็คือว่าเป็นหลักการอันสำคัญ
ยิ่งของการปฏิบัติที่มีปรากฏในพระไตรปิฎกที่ท่านทั้งสองได้ใช้เป็นหลักยึดอันมีความสำคัญเป็น
อย่างยิ่งของการปฏิบัติกรรมฐาน